

KAINA:

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UŽSIENIUOSE:
metams 9 rb., 9 mėnesiams
6 rb. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 rb. 60 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:
Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS
ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g. lė.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.
REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. diena
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai II.

Petrapilis, Rugpjūčio 7 d. 1916 m.

№ 59 (88).

Jekaterinoslave

Rugpjūčio 30 d. atsidaro vyrų ir moterų gimnazijos ištremtie-
siems—vardu

Tautinių Komitetų Tarybos gimnazijos.

Gimnazijų mokytojai ir direktoriai bus iš Brastos evakuotų
gimnazijų. Mokiniai ir mokinės gyvens bendrabučiuose arba
pas tėvus.

Prašymai reikia duoti į Lietuvos Komitetą 1-я Человка
№ 20.

Prie šitų gimnazijų reikalingas lietuvių kalbos mo-
kytojas; kreipties irgi į Lietuvos Komitetą.

1757—9

Vilniaus

M. Yčo mergaičių gimnazija Voroneže.

Kandidates į 8 klasę prašau paskubėti paduoti prašymus,
kol kas nesiunčiant dokumentų.

Specijaliniais dalykais galima rinktis matematiką ir lietu-
vių kalbą. Kiti specijaliniai dalykai tikrai atsiradus užtenkamai
norinčių.

Pr. Mašiotas.

1778—1

„Lietuvių Balso“ skaitytojams.

Kieno prenumerata baigiasi
rugpjūčio 1 d., prašome pa-
siskubinti užsisakyti toles-
niam laikui, kad nešusitru-

kdytų laikraščio siuntinėjimas

Nuo rugpjūčio 1 d. ligi metų galo

„Lietuvių Balso“ kaina

Rusijoje: 2 rub. 15 kap.

Užsieniuose 3 rub. 80 kap.

Visuose miestuose ir miesteliuo-
se, kur tik yra lietuvių, reikalingi

„LIETUVIŲ BALSUI“ platintojai —
(priemumeratai, skelbimams priimti
ir atskiriems № № pardavinėti).

Už patarpininkavimą mokama nuo-
šimčiai.

Adresas: ПЕТРОГРАДЪ, Саперный
пер. 9—9, „LIETUVIŲ BALSUI“ Admi-
stracija.

„Lietuvių Balsas“ galima gauti
prie bažnyčių:

Petrapilyje šv. Kotrynos,
Maskvoje šv. Petro ir Povilo
ir Voroneže.

„Lietuvių Balso“

pirtis atskirais № №, užsiprenu-
meruoti ir pasiskelbti galima pas
mokytoją A. Serbentą Strugi Bie-
laja.

Petrapilis, rugpjūčio 7 d.

Retai ir maža tegauname žinių iš
Lietuvos ir apie Lietuvos gyvenimą
dabar. Mūsų tėvų žemė dabar, vokie-
čiams ją užėmus, atskirta nuo viso pa-
saulio. Sunkiai ir vargingai tepatenka
į ją kokia žinėle iš už karo sudarytos
sienos arba iš jos į platųjį pasaulį. To-
del mes tremtiniai pabėgėliai taip maža
težinome apie dabartinę Lietuvos gy-
venimo sąlygas ir išsiilgę gaudome
kiekvieną garsą iš ten. Vienas kitas
laiškas ar laiškėlis, kad ir retai teis-
sprunka iš suvaržytos šalies, kad ir
ilgą kelionę, kartais ilgas mėnesius,
keliaves, patekęs į mūsų rankas vis
delto daug nušviečia ne tik dabartį,
bet meta kartais koki šviesulėlį ir į
ateitį.

Žmonės, Lietuvoje pasilikę, yra at-
sidūrę naujose sąlygose, visai kitokio-
se, negu kad buvo seniau, kitą kartą.
Jiems tenka taikintis į tas naujas ap-
linkybes ir statyti visas gyvenimas vi-
sai naujais pamatais. Ir jie tai daro.
Tai rodo kad ir tos šykštai gaunamos
iš Lietuvos žinios. Jie dirba daug,
dirba įtempę visas savo pajėgas, dirba
visi. Bet darbo yra tiek daug, jog vi-
so jo vis delto negali aprėpti. Ir gir-
dėti tad skundas, jog trūksta žmonių,
jog blogai esą atsitike, kad didelė
mūsų inteligentų dauguma išsidanginę

į Rusiją, palikę tėvynę vieną vargti.
Dabar ten trūksta mokytojų, trūksta
gydytojų ir apskritai šviesių žmonių.

Pirmiausias žygis, pirmiausia kova
buvo dėl mokyklų. Vokiečiai norėjo
visa savo įtaisyti. Mūsų tautiečiai ko-
vojo su vokiečių užgaidomis ir iško-
vojo: jie išgavo visuotinę mokyklų ir
mokymo laisvę. Atsidarė plati dirva
darbui, bet tuojuo pasijusta, kad trū-
ksta pačių reikalingųjų darbininkų —
mokytojų, tokių darbininkų, kurie stato
pačius pamatus tautos ateičiai. Reika-
las išmokė čia juos versties. Ir ver-
čiasi, manosi: įsteigė mokytojų, dara-
torių kursų, kuriuose greituoju pra-
mokę, prašvietę leidžia jų būrius į
darbą.

Mokyklų srityje galima bent taip
manyti. Kur kas sunkiau yra su da-
ktarais ir kitais inteligentais, kurių ke-
liais mėnesiais nepadarysi. Tad ir ma-
tome, kad kova už mokyklų toliau
sunkiai beina, kad nėra kam besiru-
pinti naujų gyvenimo formų tvėrimu.
Matome, kad net viršilas ir teisėjus
patys vokiečiai ilgai skyrė.

Krašte permaža teliko inteligentų
pajėgų. Dideliuose centruose — Vil-
niuje, Kaune — ir ten jų trūksta, o ką
besakyti apie mažesnius miestus, apie
miestelius ir sodžius. Ten daugiausia
trūksta vadovų, kurie nurodytų žmo-
nėms kelią žengti tolyn ir augstyn.

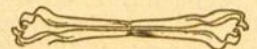
O juk to naujojo, dabar tvieriamojo
gyvenimo pamatai, jeigu tik jie bus
tvirtai padėti, nebegalės greitai iširti
ir turės tvirti ir mūsų ateičiai. Mūsų
šalies ir tautos ateitis daug pareis nuo
to, kiek bus įstengę susiorganizuoti
patys mūsų visuomenės veikėjai ir va-
dovai, kiek tvirtai bus pastatę naujus
gyvenimo pamatus.

Be to, lietuviams Lietuvoje tenka
kovoti ne tik su vokiečių vyresnybe
dėl mokyklų, dėl valdymosi ir t.t., bet
taip pat ir su paties mūsų krašto gy-
ventojų dalimi. Laiškuose iš Lietuvos
ir iš „Vilniaus Aido“ bei „Dabarties“
girdėti, kad lenkininkai nesnaudžia,
kad jie visur lenda stengdamies bent
dabar atsigriebti ir paversti Lietuvą
Lenkija. Jie tikrai nesnaudžia. Šit net
Petrapilio lenkų laikraštis „Kurjer No-
wy“ Nr. 40 paduoda Tygod. Ilustrow.
korespondento Hrinevičiaus aprašymą
apie Vilniaus ir Lietuvos lenkų darbą.
Jie biją, kad dabartiniai atsitikimai ne-
atsikurtų Lietuvos lenkų nuo Varšuvos.
Darbas einas labai intensyvus ir iš pat
pamatų: visu pirma steigiamos visur,
kur tik galima, lenkiškos mokyklos:
dvaruose, dvareliuose, miestuose, mie-
steliuose, steigiamos prieglaudos ir t.t.
Be to, dabar vokiečiai įvedę naują
valdymo tvarką: leidę rinkti patiems
vietos žmonėms viršilas.

Mūsų žmonės, sodiečiai ypač Vil-
niaus gubernijoje, kur kraštas, dvari-
ninkų globiamas, buvo tamsiausias,
žmonės bijo imties patiems savė val-
dyties, dar viršilomis būti. Kadangi
valsčiaus savivaldybė, dabar vokiečių
įvestoji, apima ne vienus valstiečius,
bet visus vietos gyventojus, tad Vil-
niaus gubernijoje, kaip rašo Hrinevi-
čius, valstiečiai dažnai užleidžia viršilų
vietą vidutiniams dvarininkėliams ba-

lorams, kurie Vilniaus gub. mažne visi
yra dideli, aršūs lenkininkai. Tad ga-
lima numanyti, kaip dabar šeimini-
kauja Lietuvoje tokie dvarininkėliai,
įgavę į savo rankas valdžią, ypač ten,
kur dar lietuvių yra nemaža, bet kur
jie ir seniau buvo slėgiami, kaip saky-
sim daugelyje Lydos, Ašmenos, Vil-
niaus ir kitose apskrityse. Ne be rei-
kalo tas pats Hrinevičius džiaugiasi,
kad Lietuvos ir Vilniaus lenkų tarpe
esanti didelė santarvė; pažangieji ne-
pavydį, kad visur vadovauja kunigai,
o kunigai nebija patenkinti pažangiųjų
reikalavimų. Tat ne naujiena. Ir pir-
miau lenkų pažangieji demokratai len-
kinimo klausimuose mažne niekuomet
nesiskirdavo nuo aršiųjų endekų.

Tokiomis sąlygomis tenka dėti nau-
jojo gyvenimo pamatai Lietuvoje. Sun-
kios jos. Daug vargo, daug kovos. Mes,
negalėdami aktyviai dalyvauti, turime
bent sekėti tuos takus ir dėsnius, kuriais
dedasi dabar Lietuvos gyvenimas; tu-
rime sekdami taikintis į jį kad ir iš
tolo, kad, prašvitus šviesesniai valan-
dai, galėtume negaišdami stoti į ben-
drą darbą. Mes patys save ir jaunuo-
menę turime auklėti, atsižvelgdami į
naujas sąlygas, kurios mūsų laukia po
karo ir kurios, tikrai, bus geresnės,
negu prieš karą. Daugeliui, ypač Ame-
rikos ir Anglijos lietuviams, gal yra
progos ir dabar jau padėti statyti nau-
jus pamatus Lietuvos ateičiai: kas šel-
pdamas lėšomis Lietuvos lietuvių įstai-
gas, nes jų ten labai trūksta, o kas,
rasi šen ar ten ir žodį tardamas, ir
pats aktyviai įsikišdamas. Sekdami
Lietuvos gyvenimą, turime visi žiūrėti,
kad nepražiupsotume, neprasaustume
patogios valandos, kada galime padėti
tėvynei, valandos, kuri, kartą atsitiku-
si, retai istorijoje tepasikartoja.

Iš Lietuvos.

—o—

Gavome iš Lietuvos tokį laiškėlį
žinėle:

Lietuvių Draugijos dėl karo nuken-
tėjusiems šelpiti Centro Komiteto na-
rys Donatas Malinauskis iškentė daug
sunkių smūgių ir patyrė didelį pen-
stolių: jo visas ūkis sunaikintas, nu-
kiuose jo dvaruose sugriauti visi tro-
besiai, o 4-iose sudeginti į pelenus.
Jis pats apsigyveno šiek tiek sveike-
sniame Jonkavičių dvare dabartinėje
Merkinės apskrityje Vilniaus Suvalkų
gubernijoje. Iš ten jis dažnai atvažiuo-
ja į Vilnių, kur gyvena jo žmona su
dukterim ir uošve.

Laikraščių, leidžiamų užsieniuose,
ypač Rusijoje, prašome atsispauzdinti
šis pranešimas.

Šis tas iš Vilniaus miesto milicijos.

Žmonių susivienijimas savo turtui
ir gyvybei saugoti ar ginti, vadinasi
milicija. Milicijos narys vadinasi milici-
jantas. Milicijai rūpi maždaug tie patys
dalykai, kurie ir policijai; jina turi sa-
vo rankose administracijos valdžią, o
reikale ir teismo darbą dirba.

Milicija organizuojama, kada kuris nors kraštas (valstybė, jos dalis) netenka ryšių su valstybės centro valdžia, kada valstybės dalis priešininko užimta, apskritai, kada tenka patiems žmonėms piliečiams imtis administracijos darbo.

Tokiais atvejais visuomenė renka iš savo tarpo labiau ištikimus žmones, kuriems paveda tvarka rūpintis ir miliciją organizuoti. Milicijantu gali būti kiekvienas pilnametis žmogus, mažiausia dviejų kitų įtikimų visuomenės narių rekomenduojamas. Milicijos tarnyba nemokama: kiekvienas pilietis čia garbės ir bendrą visuomenės priedermę neša. Sąžiningam pareigų pildymui milicijantas privalo būti žmogus doras, išmintingas ir mokąs skaityti ir rašyti. Jo tarnavimo laike jam tenka susidurti su įvairiausiais žmonėmis, ir jisai turi čia rodyti mandagumo ir išmintingumo pavyzdį. Rekomenduojantieji žmonės, be abejo, irgi atsako už rekomenduojamojo privalumus. Milicijantu gali būti bent kurios tautos žmogus. Vietose, kur yra įvairių tautų gyventojų, milicijoje privalo būti visų tautų atstovai.

Miliciją valdo jos viršininkas, kurio įsakymai turi būti griežtai pildomi.

Apie Vilniaus miesto miliciją. Užėmus vokiečiams Kauną, Vilniaus likimas jau lyg nuspėtas buvo. Skubomis kraustėsi iš Vilniaus visos vyriausybės įstaigos; tik tai palicija laikė dar lig paskutinės dienos, žiūrėdama miesto tvarkos. Rusų vyriausybei sutikus, Vilniaus miesto valdyba pavedė žinomam miesto gyventojui, Zavadzkiui, suorganizuoti miliciją, kuri imtųsi piliečių saugojimo ir tvarkos darbo aplėistajame mieste. Vilnius liko išdalytas devyniomis dalimis, nuvodomis vadinamomis. Nuovados tvarkymas buvo pavestas nuovados viršininkui. Nuovadų viršininkus skyrė Zavadzki, kuris vadinasi milicijos komendantas.

Nuovados buvo padalytos dviem nuovadėlėmis, jas valdė nuovadėlių viršininkai, vieno padėjęjo padedami; nuovados viršininkas turėjo du padėjęjus. Toliau, už nuovadėlių viršininkų padėjęjų stovėjo dešimtininkai ir, po jų, milicijantai — sargybiniai. Milicijantas sargybinis turėjo aprištą kairiąją ranką baltu plačiu rankšėliu ir lazda rankoje. Augštesnieji milicijos nariai, pradedant dešimtininku, turėjo tam tikrus skiriamuosius ženklus, kuriais galima buvo skirti žmogaus milicijoje vietą. Buvo dar kiekvienos nuovados sekretarijatas; jo nariai turėjo mėlynas juosteles ant balto rankšėlio. Reikia pastebėti, kad savo ženklus milicijantai sargybiniai ir dešimtininkai turėjo teisės nešioti tik savo priedermių pildymo metu. Kadangi milicijantais gali būti kiekvienos tautos gyventojai tad milicijon stojo ir lietuviai, kurie susibūrė trijose nuovadose: I-je, III-je ir IX-je. I-je ir IX-je nuovadoje jų viršininkai buvo lietuviai. Visose kitose septyniose nuovadose buvo lenkai viršininkais. Paėmę valdžią savo rankosna, lenkai nelabai norėjo įsileisti lietuvių kalbos kai-kuriose nuovadose, ir lietuviams teko kovoti su lenkais dėl savo kalbos.

Milicijoje tarnaujant tekdavo susidurti su prastais žmonėmis, darbininkais ir su inteligentais bei pusinteligentais, ir tik tuomet galima buvo pastebėti, kaip smarkiai sulenkinti vietiniai lietuviai. Atėjęs įsirašyti milicijon žmogus vadiną save lenku; bet, išgirdęs lietuviškai kalbant, patsai pradeda lietuviškai kalbėti, ir pasirodo esąs tikriausias lietuvis.

Deklaracijos, bei formulirai, kurie reikėdavo kiekvienam milicijantui surašyti, buvo išspauzdinti tik rusų ir lenkų kalba. Apskritai imant, lenkai visokiems būdais stengėsi išrodyti vokiečiams, kad Vilnius esąs lenkų miestas. Tatai iš dalies jiems pavyko, ką parodo pirmo įžengusio Vilniun vokiečių grafo Pfeilio atsišaukimas, kuriame Vilnius „Lenkų perlu“ pavadintas. Išspauzdintas šis atsišaukimas buvo vokiečių, rusų ir lenkų kalbomis, nudžiugo, žinoma, kai-kurie lenkai; ir miesto valdyba kelias pirmas vokiečių šeiminkavimo dienas spauzdino skelbimus be lietuvių kalbos. Oficialinė milicijoje kalba pasidarė lenkų. Kur tik galima, lietuviai buvo mainomi lenkais.

Praslinkus mėnesiui, buvo pradėta milicijos reorganizacija. Milicijantų skaičius tapo sumažintas: vietos tapo mokamos; vyriausią milicijos valdžią paėmė savo rankosna vokiečių „oberbürgermeisteris“. Nuo to laiko milicija virto palicija. Daug kas atsimainė. Reikia tikėtis, kad visuomenės Vilniaus miesto lietuvių gyvenime nebus užmiršta šio pirmo lietuvių milicijanto būrio darbas, kuris pakėlė lietuvių dvasią. Reikia turėti vilties, kad visa tai bus plačiau aprašyta, kai bus galima ir plačiau naudotis spauzdintu žodžiu.

M. B.

„Vilniaus Aidas“.

Kas apie Lietuvą rašoma.

P. Kl.

I

Rohrbach'as stengiasi pabrėžti, kad ir patys latviai bei estai nėsą, iš tikrųjų, vokiečiams taip palankus, kaip tat išrodo. Lietuvių gi palankumui išrodyti Rohrbach'as paduoda lietuvių tautinio atgijimo nuotrupų. Jau 35 metai esą, kai Lietuvoje kilęs stiprus tautinis judėjimas (eine stark nationale Richtung), kurs ejęs prieš lenkų vyravimą. Dabar jau lenkybė Lietuvoje kaip ir galas. Čia ypačiai prisidėjusi kunigija, bet ir pati rusų valdžia rėmusi lietuvių prieš lenkus, parceliuodama bajorų maištinių žemes. Tačiau, kada čia pat rusai emę rusinti kraštą, uždraudę net lietuvių spaudą, — lietuviai neapkęsdami visa, kas rusiška, emę ilgdamies krypti į vakarus, kur už sienos, rūpestingosios Prūsų vyriausybės globojami, pavydėtinai džiaugęsi laime jų broliai...

Nepraleido Rohrbach'as nepastebėjęs ir lietuvių susidėjimo su vokiečiais per miesto dūmos rinkimus Rygoje. Lietuviai, be to, mielai siusdavę savuosius vaikus Liepojon vokiečių mokyklosna mokytis, ir apie 1890 met. čia bene 40% buvę lietuvių. Pagalios nesutikdami su latviais (tarp lietuvių ir latvių esąs kiauuras priešingumas — Gegensatz der gar nicht zu überbrücken ist) — lietuviai iešką progos prie vokiečių pritapti.

Tačiau svarbiausia — kad Lietuvoje yra daug vyriausybės ir įvairių rusų valdininkų dvarų, kurie, žinoma, visi liko pamesti, daug girių ir geros žemės, ant kurios galės atsistėti vokiečiai kolonistai ir ilgainiui suteikti šaliai vokišką išvaizdą, tokią, kaip Prūsiose... O lietuviai esą geri bernai bei fabrikos darbininkai, ir negali būti abejojimo kad jie, kaip ir jų broliai Prūsiose, bemažant suvokietėsia. Mandagus apsiėjimas ir vokiškos mokyklos tatai jau vienos kartos laikotarpį padarysią...

Reikia tik tuojau užginti laisvai pardavinėti žemes (kad kainos per daug nepakiltų...), visi rusų ūkiai vidutine treju metų (prieš karą) kaina išpirkti ir išleisti įstatymas, kad visos kitos žemės parduoti leidžiama tik tai vokiečiams arba vietiniams ūkininkams: „Dann wäre die ganze Frage der völligen Germanisierung positiv gesichert“... (tada visas kiauuro suvokietinimo reikalas būtų tikrų tikriausiai apirūpintas). Juo labiau, kad dvarininkai lenkai Lietuvoje skoloms aptekę, ir lig tik tai lenkai gausią daugiau nepriklausomybės, visi jie taip pat išbėgsia iš Lietuvos, kur jiems nebėr kas veikti.

Baigdamas Rohrbach'as žlibumu gėdina tuos savo tautiečius, kurie dėl šiokių ar tokių priežasčių nenorėtų to riebaus kšnio savo dubenin paglemžti. Jis tebsi, kaip galima esą praleisti tokia patogi proga vokiečių pralietam kraujui atlyginti... O jei tos šalys ir nebūtų vokiečiams palankios arba reikštų kokius reikalavimus ir palankumą rusams — tai, pasak Rohrbach'o, į tatus nėra ko ir žiūrėti, kada vokiečiai stovi taip svarbaus jų tautai stiprėjimo ir didėjimo aktyvaizdoje.

Ne be to, kad ir strategijos (karo) atžvilgiu toks prijungimas nebūtų naudingas. Čia Rohrbach'as pabrėžia, kad

negali būti kalbos apie Lietuvos ir viso pajurio atskirimą nuo Rusijos, neatskiriant ir neatgaivinant Lenkų juo plačiausiose sienose (nuo Maskvos pusės). Tada vokiečių ir rusų siena nuilstų savo senuoju ruožu, kaip dar Livonijos ordino laikais. Narvos upė ir Peipaus ežeras tą sieną, bemaž ligi pusės, pačios prigimties dėka puikiai saugotų nuo rusų įsiveržimo. Ruožas nuo Riežicos ligi Vilniaus ir Kauno apylinkių, — ežerų, pelkių ir upių primirkęs, — vėlėk sudaro prigimtinių barjerą, lyginai kaip Mozūrų ežerai Prūsiose. Belieka sustiprinti tik tarpas tarp Riežicos ir pietų dalies Peipaus ežero, apie 130 kilometrų. Pagalios, tą sieną jau buvęs nuvedęs dar seniau ne kas kitas, kaip pats Moltke, senas apsityręs generolas ir feldmaršalas.

Taip tat rašoma apie Lietuvą. Kaip bus daroma — matysime patys. Žinoma, ne visi vokiečiai yra Rohrbach'o sekėjai; stiprus Vokioje visuomenės demokratai (socialistai) laikosi kitokių, mums daug palankesnių, pažiūrų. Bet vyrauja vis tik, tur būti, anie ponai, didžiais apetitais apdovanotieji. Bet ir grybai ne visada sklandus...

„Vilniaus Aidas“.

Laiškai iš Lietuvos.

—o—

Nesenai gavome iš vieno žymaus vilniečio lietuvių laišką, kuris nušviečia vieną kitą Lietuvos gyvenimo ir lietuvių vargų joje ruožą. Laiškas rašytas maždaug liepos mėn. pradžioje nauj. kalend. Kadangi dabar yra svarbi ir brangi kiekviena žinėlė apie Lietuvą ir apie mūsų žmonių vargus, pasiūkusių po vokiečių, tai mes dedame „Liet. Balse“ mažne visą laišką ištisai, visa, kas tik turi visuomenės svarbos:

— Mielas Liudai! Tur būti, lėktum lėktum, paukščio sparnus kad turėtum į Lietuvą, ir pažiūrėtum, kas ten darosi. O įdomu būtų pažiūrėti! Ir mes vilniečiai tamstą atviru glebiu sutiktume. Taip pat įdomu būtų ir mums bent valandėlėi išsprūsti iš suvaržytos Lietuvos ir pas jus nuklėti. Bet tai tik svajoti, o ne būti. Gavęs progos skaičiau „Lietuvių Balso“ ir be galo apsidžiaugiau iš jo patyręs, kad taip pabėgėliai mūsų susiorganizavę. Apsidžiaugiau išskaitęs, kad jūs taip pat, kaip ir mes, palikę namie, visi tą pačią mintį manome apie Lietuvą ir apie jos ateitį, tarytum iš anksto susitarę.

— Jus rasit gaunate išgerti ko geresnio mūsų krašto atečiai, o mes tik kartkartėmis tik Bier-Ersatz. Atėjo vasara, atsiminėme Trakų ežerą ir mūsų ten keliones bei pramogas. Tai buvo pernai, o šie metai to daryti negalima ir nėra kam. Trakai apdaužyti, pustušti, alkani, apmirę ir apleisti. Tuo metu visi Vilniuje ir vasaros metu. Tik kada ne kada, keliese susirinkę, užtraukiame liudną dainą ir laukiame jūsų pargrįžtant, kada ateis linksmesnė Lietuva gadynė.

— Dabar liudna, nors ramu ir rimta. Kad tik jūs grįžtumet! Vieniems pasilikus Lietuvoje sunku kovoti ir vargas vargti: kitą dieną žmogus jautiesi tarsi sunkiame sapnyje, tarsi kokioje pasakoje.

— Lenkininkai kaip pasiutę lenda visur ir visame kame, tik dėkui Dievui pradeda jiems painiotis kojos.

— Blogai padaryta, kad gangreit visa lietuvių inteligentija išbėgo iš Lietuvos: nei mokytojų, nei gydytojų, nei šiaip šviesesnių žmonių! Pradedamosiose mokyklose mokytojauja dvi ar kelias klases išėję vaikinai ir merginos, dirba mažiausiu mokesniu tenkindamies. Tačiau reikalas ir čia priverčia manyties: steigiamie visuose Lietuvos kampuose daraktorių kursus, traukiame į juos davatkas, prašveičiame ir leidžiame jas mokytojauti. Tai tipingiausios dabartinės Lietuvos mokytojos! Ypač Vilniaus gubernijoje tokiomis mokytojomis vaduojamės. Kad ir nemokytos, jos betgi padaro labai daug kultūros srityje, ypač kovoje su lenkininkais. Lig šiol įstaigos ir patys žmonės apmo-

kėdavo tokias mokytojas, apmokės rasi ir toliaus. Bepigu būtų, kad dabar Lietuvoje būtų „Saulės“ kursai su kun. Alšauskiu! Kad turėtume kokią šimtinę merginų, išėjusių tokius „Saulės“ kursus, buhalterijos, ar bent gimnazijų kelias klases, daug spragų galėtume užkišti.

— Kaune dabar yra iš inteligentų: kunigai A. Dambrauskis, Alekna, ir Sova ir P. Dovydaitis. Tiek mažas tesant, įsigalėjo Kaune lenkininkai, su kuriais mokyklų žvilgsniu žydai gangreit eina išvien.

Tavo Antanas.

—o—

„Naujosios Lietuvos“ № 31-me randame taip pat labai įdomų ir svarbų laišką iš Lietuvos, rašytą L. Rimvydui 5—VII (n. kal.) jo giminių. Štai jis:

„Tur būt, netikėsi mano laišką gauti, bet taip yra iš tiesų. Visai netikėtai aš čia.

„Mūsų krašte ir mūsų šeimynoj daug kas atsimainė pastaruojų laikų. Viso to, žinoma, laiškė ne neapsakysi.

„Labai vargstame; gyvenimas baisiai pabrango, nors kaimuose dar pusė bėdos. Esame suvaržyti, kaip kalėjime, ir suskaldyti į lopinėlius išilgai ir skersai, kaip dryžos kelnės. Pradėjome vaikus mokyti, bet įsikišę šeiminkas ir savaip nori. Ir kituose reikaluose ne geriau... bet upas delto geras, išmokome dantis rodyti ir tuo ginamės.

„Mūsų kaimas, kaip žinai, kadai norėjo atsiskirti nuo miesčiuko, nepertraukdamas su juo ryšių. Šiandien valstiečiuose virto kitoks upas, ir dauguma griežtai pareikalavo moti visai ant miesčiuko ir susitvarkyti visai nepriklausomai. Kaimynas, žinoma, gretinasi tarydamas suleisti vienon vieton ganyklas, bet musiškliai gerai atsimena, ką pridirbo jo kiauulės mūsų bulbėse, nusimano, koks jis žmogus — ir nę artyn prie jo. Visi dabar vienan balsan šaukia — nesidėti nei su vienais, nei su kitais. Pažiūrėsim.

„Mano šeimynoje taip-pat į tai žiūri. Ji pirmučiausia pradėjo apie tai kalbėti. Sukruto seni ir jauni, rėkliauja, kętojasi prieš žmones, kad ir nevalia. Ant kaimynų net visokių baikų pramano ir paknitomis jas leidžia tarp žmonių. Žinoma, tai ne labai gražu; bet, tiesą pasakius, tai verta — ir vieni ir antri to užsiplėnė.

„Gaila tik tai, kad mūsų šeimynos sumažėjo. Darbo, besiskirstant viensėdžiais, daugybė, o darbininkų mažai. Jei būtų galima iš kur gauti, tai žmogus nežinai ką duotum. Pasidairyk, gal ir rasi kokią progą.

„Gyvename sau nesigailėdami, kad ant vietos sėdėjome: nors vargu, bet vis delto žmogus su šaknimis ir savo žemėje.

„Dovanok, kad taip mažai tau te-rašau — neturiu tiesiog laiko. Lik sveikas. Sveikina tave visi giminės.“

Tavo Stepas.

Belaisvių laiškai.

—o—

21. Laiškas 3—IV—16 iš Altdamm Germany (Kriegsg.—Lager I, 22 komp. Bernardas Žilinskis). „Gerbiamej! Kreipiuosi į Jūsų tarnystę su prašymu. Aš Bernardas Žilinskis, Rokopių kaimo, Pavežžio apskr., jau pusantų metų esu belaisvėje; iš namų neturiu jokios žinios. Dū mano broliu yra Amerikoje — Juozas Žilinskis ir Mykolas Aromavičius; gyvena jie seniau Racord'o mieste. Prašau paieškoti jų per Amerikos laikraščius“.

22. Kazimieras Butytkis (20365, Komp. 4, Blok 2; Kriegsgef.—Lager I Soltau i Ilannor. Germany). Rašo 25—III—16 m. „Nuolankiai prašau pranešti, kur gyvena Jonas Skoblickas. Prašantysis yra Antanas (Juozo) Strielčiūnas iš

23. Antanas Strielčiūnas (71 Rg. Baracke № 40; Kriegsgef. Lager I Soltau i Ilannor. Germany). Rašo 25—III—16 m. „Nuolankiai prašau pranešti, kur gyvena Jonas Skoblickas. Prašantysis yra Antanas (Juozo) Strielčiūnas iš

Šakarnių kaimo, Kyburgo gm., Panevėžio apskr.“

24. Tadas Jautokas (№ 8398. Baracke 1713, Komp. 3. Kriegsgef-Lager Quedlinburg, Germany) rašo 27—III—16: „Būdamas nelaisvėje jau 13 mėnesių ir neturėdamas jokios žinios iš tėvynės, aš nežinau, kur mano šeima. Aš esu sužeistas ir dirbti negaliu, taigi esu dideliame varge ir prašau mane gelbėti. Aš esu gimęs Kauno gub., Telšių aps., Ilakių (?) valsč., Gnesbikių (Sesbikių) kaimo.“

25. Juozas Polenis (№ 2746, Komp. 2, Baracke 7-b, Kriegsgef-Lager Quedlinburg, Germany) 20—IV—16 rašo: „Neatsisakykit, meldžiamieji, man padėti. Esu nelaisvėje nuo 1915 m. kovo mėn., ir ligšiol negavau jokios žinios iš tėvų. Jie gyvena Vilniaus gub., Ašmenos apskr. Adomas ir Baleslovas Poleniai, 386 Gardino Sebrjoj, 3 rotojų. Iš jų irgi jokių žinių negaunu. Jeigu galima, neatsisakykit padėti kuo, už ką iš anksto tariu širdingą dėkui.“

26. Tokio pat beveik turinio Kazimiero Mackevičiaus (№ 2586, Komp. 2, Baracke 7-b, Kriegs-Lager Quedlinburg, Germany). Jis kilęs iš Vilniaus gub., Ašmenos apskr.

„Lituanijos“ Komitetas.

Apie žemės ūkio kursus Kostromoje.

—o—

„Liet. Balso“ № 55 p. p. P. Variakojis, St. Jakubauskis, J. Juodinis, P. Kregždė ir K. Ingelevičius, pasivadinę save agronomais tarp kito ko nurodė, jog Kostromos Skyrius paskyręs vietinius rusus agronomus ir specialistus kursų vedėjais, nors jie ir prašę suteikti jiems darbo agronomijos dirvoje.

Kostromos Lietuvių komiteto vardu turiu garbę paaiškinti, jog apie nurodytus agronomus Kostromoje jokių žinių negauta. Gi skyrium p. J. Juodinis iš tikro prašė 2 mėnesiam (iki rugpjūčio 1 d.) darbo, bet darbo jam negalėjome duoti, kadangi jis dar nepabaigęs vidurinės ūkio mokyklos, antra — 1 mėnesius neatsakė draugijos užduotims. Kiti agronomai jo draugai irgi, rodos, Dotnavos ūkio mokyklos mokiniai ir norėjo gauti darbo vasaros atostogų laiką, taigi negalėjo jų kviešti, nes mums buvo reikalingas agronomas lietuvis augštojo mokslo. Dabar jau surastas Dorpat universiteto studentas p. Ignatas, kurs moko lietuvių klausytojus mokinius „Andriejevkos“ dvare, o Kostromoje būna paskaitos lietuvių kalba visiems pabėgėliams ir nuolatiniams klausytojams, iš „Andriejevkos“ sekmadieniais ir šventadieniais atvažiuojantiems. Dar, be to, Kostromoje 10 agronomų rusų skaito lekcijas rusų kalba pabėgėliams be tautybės ir tikėjimo skirtumo. Paskaitas aiškina lietuvių kalba p. Ignatas. Klausytojų skaičius vis auga. Dabar Kostromoje 120 žmonių, o „Andriejevkos“ dvare 35 mokiniai, — ten dar yra 15 vakansijų.

Sekretorius K. Zubauskis.

Sūnau, nenuliūsk!

—o—

Sūnau! nenuliūsk, jog tėvynė kankinas, Jog krūtys jos vargu ir krauju dabinas: Gal audrai prakeiktai nustojus, Prasdės mums geresnis rytojus!

Neverk, jog stiprieji mūs' turtus terioja, Jog niekas už silpno teises neužstoja: Patiems tik į darbą sustojus, Prasdės mums geresnis rytojus!

Atkreipkim atydę į savo krūtine Ten gul paslėpta pajėga begalinė. Dairykimės ten, kur gresia pavojus, Ten gul mūs' tėvynės rytojus!

O brangi tėvyne! duok aukso man lyra, Sutirps ir kiekiausias tad širdys didvyrių. Tarp savęs jiems peštis nustojus, Prabrėšk Tau geresnis rytojus!

Sūnau! nenuliūsk, jog tėvynė kankinas, Jog krūtys jos vargu ir krauju dabinas:

Gal kaupti armotoms nustojus, Prašvis mums geresnis rytojus! 7—VI—16 m. Nevėžis. Krymas.

Korespondencijos.

VIŠNIS VOLOČOKAS.

Netoli miesto, ro varstų tolimo, dvare stovi kariuomenės. Joje yra ir lietuvių.

Kareiviai lietuviai liko be velykinės išpažinties. Sekminėse čia buvo atvažinęs kunigas. Kariuomenės viršininkai įsakė paleisti lietuvių pamaldų. Išleido betgi vėlokai: nuėję pamaldų, rado kunigą išvežtą į ligonį. Ir liko be išpažinties daugiau ne 60 žmonių. Antrą kartą kunigas buvo per šv. Joną. Pulko viršininkas įsakė paleisti kareivius, bet skyriaus vyresnysis nebeleido. Tai ir vėl teko likti be išpažinties.

Trokštame, kad atvažiuotų į mus kunigas ir aprūpintų mūsų dvasios reikalus.

I.

JAROSLAVLĖ.

Sekmadienįje liepos 24 dieną buvo koncertas; jį sutaisė vietos lietuvių komitetas. Nors čia lietuvių yra gana didelis būrys, bet komitetas per visus metus teįstengė sutaisyti didelių vargų tik vieną viešą vakarą. Tiesa, buvo pavasari savybės vakarėlis, bet blogai viskas buvo atlikta.

Koncertas nusisekė kuopuikiausiai (tiek daile, tiek pinigais). Pirmiausia stygų orkestras pagriežė Lietuvių Imną. Paskui tas pats orkestras dar griežė kelis tautos šokių; iš jų žmonėms labiausiai patiko sūkinis. Toliau choras, A. Vaičiūno vedamas, puikiai padainavo kelias daineles. Matyti, gerojai pasidarbuota ir choro vedėjo, ir dainininkų: tokios gražios ir sunkiai išmokstamos dainos (juo labiau, kad dainininkai kuone pusė ne tik ne skaito gaidų, bet ir šiaip skaityti nemoka), kaip „Karvelėlis“, „Kur bėga Šešupė“, mūsų garsaus kompozitoriaus Č. Sašauskio, buvo atliktos su crescendais ir deminuendais ir darė klausytojams gero įspūdžio. Choras dar padainavo „bisui“, „Jau slava sukilo“. A. Vaičiūnas dainavo solo, ypač gražiai — „Oi varge mano“. Toliau ėjo duetas ir kvartetas, kuris J. Naujelio „Sunkų gyventi“ labai jausmingai padainavo, kad net svetimtaučiai pastebėjo tai. Koncertui pasibaigus, prasidėjo žaidimai. Malonų įspūdį darė dorai ir gražiai žaidžias jaunimas. Žmonių buvo pilnutėlė salė. Gaila, kad didesnės nesurado, nes ne visi norintieji galėjo sutilpti.

Butų gerai, kad komitetas ir toliau taisytų tokių koncertų.

Ignis.

Zinios.

PETRĀPILIS.

Lietuvių vakaras. Rugpjūčio 13 dieną už Nevos Vartų, Aleksandro dirbtuvės klube (Aleksandrovskago zav. klub. Sliselsburgskij prospekt, netoli Mykolo Arkangelo cerkvės) bus vakaras lietuvių pabėgėlių naudai.

1. Vaidins „Švarką ir Milinę“ 3-jų veiksmų dramą su dainomis ir šokiais.

2. Pono Adomavičiaus vedamas choras padainuos kelias daineles.

3. Šokiai ligi 2 val. ryto. Pradžia 7 val. vakare.

Bilietai išanksto galima gauti pas J. Geniušą (za Nevskoj Zastavoj Moskovskaja Nr. 1. Tel. 558-40.

J. Geniušas.

Telegrama.

M. Yčo ir J. Žiliaus kelionė. Laimingai išvažiavome per Sibirą. Dabar keliaujame per Mančžuriją ir Kinus: pro Mukdeną, Pekiną, Šanhajų. Iš Kinų trauksime pro Japonus pro Nagasaki ir Jokagamos miestus. Iš Jokagamos į Ameriką į San Francisco miestą išvažiuosime rugpjūčio 13 d. „Sinro Maru“ laivu. Sveikiname visus.

Yčas, Žilius.

—o—

Pabėgėlių gražinimo Komisija prie tam tikros pabėgėlių tarybos kreipėsi į visas tautų organizacijas, prašydama paaiškinti pabėgėliams, kad, nežinurint mūsų paskutiniųjų laikų karo laimėjimus, jie dar nesiskubintų grįžti namo. Pirmučiųsiai, karo valdžia reikalauja, kad pabėgėlių važiavimas į frontą būtų sustabdytas, nes jie užima reikalingus kariuomenei vagonus, o didelis jų palei frontą susitvenkimas galys sukelti visokių epidemijos ligų. Be to, pačių suvažiavusiųjų į karo išnaikintas vietas pabėgėlių padėjimas galys atsirasti labai sunkus ir galį prisieiti važiuoti atgal daug sunkesnėse aplinkybėse, negu bėgo pirmą kartą. O jeigu pabėgėliai sulauktų valdžios leidimo važiuoti, tai tas jų tėvynės grįžimas bus labai palengvintas — už kelią ir bagažą mokėti nereikės, grįžtantieji bus aprūpinami valgiu, medicinos pagalba ir t. t.

Liepos 25 d. M. Yčas ir J. Žilius buvo jau Irkutске. Jie važiuosią ne pro Vladivostoką, o pro Pekiną ir Šanhajų į Japoniją.

Tam tikroji pabėgėlių Taryba vis mažina skaičių žmonių, kurie gali naudotis pašalpa.

1. Kovo 2 d. 16 m. išleistieji vadovaujamieji draugijos dėsniai leidžia naudotis pašalpa butui ir valgiui („pajokais“) tiems, kurie stoja į laukų darbus; dabar rugpjūčio 1 d. nutarimu tos rūšies pabėgėliai nustos nuo spalio 1 d. tiesos gauti „pajokų“. 2. Iki šiam laikui pašalpa butui, valgiui ir apsilavinimui buvo duodama visiems, negalintiems dirbti — dabar žiūrės į uždarbų kitų šeimynos narių ir duos tikrai tuomet, jeigu jie uždirbs mažiau, negu išeitų pašalpos. 3. Pirmiau vienas iš galinčiųjų dirbti šeimynos narių turėdavo tiesą palikti namie prie vaikų ir gaudavo pašalpą, dabar gaus tikrai tuomet, jeigu jo niekas negalėtų paminėti.

Suvalkų-Plocko skolinimo komitetas jau pradėjo veikti. Adresas: Kuzněčnij per. n. 8, b. II.

Generolas Ruzskis paskirtas vyriausioju šiaurės fronto vadu.

Lietuviams išvežtiesiems iš Prūsų Tatjanos Komitetas buvo paskyręs pašalpos 10.000 rub. per mėnesį. Dabar tos pašalpos davimas laikinai sutarėtas, atsiradus nuomonių skirtumui tarp Komiteto ir ministerijos. Kuo tai pasibaigs, nežinia.

IVAIRIOS.

Maskvos koncertai. Kaip buvo minėta „Liet. B.“, liepos 30 d. Marjinoje Roščoje įvyko liaudies dainų koncertas. Publikos prisirinko daugiau, kaip visuose buvusiuose koncertuose, nežinurint nepatogaus oro. Puikiai suorganizuotas Martinionies choras padainavo „Lietuva Tėvynė Musų“, „Lėk sakalėli“ ir kit. Sutkus padėklamavo *Vaičiai* „Svetimam krašte“. Solo padainavo žinoma Maskvos dainininkė p. Nezabitauskaitė: „Ne margi sakalėliai“ ir „Vai kad myliu, tai myliu“. Apskritai vakaras buvo labai vykęs. Daugiausia pasidarbavo Martinionis. Tas pats koncertas bus pakartotas Bogorodske rugpjūčio 7 d.

Stasys P-tis.

—o—

Simbirskas. Simbirsko Prūsų lietuvių globa jau įsteigė vaikų prieglaudą, mokyklą ir senių bendrabutį. Mokinių lankymo mokyklą jau visas komplektas — 60 vaikų ir 30 užsirašė kandidatais.

Prieglaudoje 50-čiai vaikų jau gyvena 23. Suaugusiųjų bendrabutis jau pil-

nas (50 žm.) ir 35 kandidatai — reikia dar vieno bendrabučio.

Simferopolyje ir Tauridos gub. pabėgėlių skaičius paskutiniiais laikais padidėjo lig 450 žmonių.

Zlatoustas (Ufos gub.) Čia yra apie 70—80 lietuvių pabėgėlių be jokios pašalpos, nes vietinis miesto komitetas nenorįs globoti svetimtaučių. Kai kuriuos jų buvęs priklaudęs latvių komitetas, bet ir tas dabar atsisakąs. Daugelio padėjimas labai sunkus. Dvasios reikalai taipogi neaprupinti — nei kuniogo, nei laikraščio.

Voronežas. Nuo šių mokslo metų pradžios lietuvių kalba susilauks čia nemaža atmainų Vilniaus M. Yčo gimnazijose: 1) bernačių gimnazijoje lietuvių kalbos bus mokoma po du kartu savaitėje kiekvienoje klasėje (taip yra ir mergaičių gimnazijoje); 2) bernačių gimnazijoje susidaro tam tikra komisija (iš lietuvių kalbos mokytojų) egzaminuoti tiems žmonėms, kurie nori būti lietuvių kalbos mokytojais vidurinėse mokyklose, ir 3) mergaičių gimnazijoje įsteigiama 8 klasė, kur mokinės didžiojo mokslo dalykų galės imtis ir lietuvių kalbą (išėjusios tą mūsų kalbos kursą, galės jau be kokio egzamino, būti lietuvių kalbos mokytojomis vidurinėse mokyklose).

SVETUR.

Iš Amsterdamo praneša, kad vokiečių valdžia Belgijoje prigrasijus 5 metais kalėjimo arba 3000 markių pabaudos visiems, kas turės kokių nors susizinojimų su atsiūstaisiais Belgijon rusais belaisviais. Užginta davinėti belaisviams valgomieji daiktai. Už pagalbą išbėgti baudžiama nuo 5000 markių iki mirties.

Nuo liepos galo Vokioje atidarytos tam tikros kantoros supirkti auksui bei visokioms brangenybėms

Vokiečiai su austrais paskutiniu laiku užimti lenkų klausimo išrišimu. Vokiečių laikraščiai protestuoja prieš slapta to klausimo rišimą vienos valdžios be visuomenės dalyvavimo.

Iš Krokuvos praneša, kad austrų valdžia jau vadinanti rusų Lenkijos gyventojus valdiniais ne rusų, bet Lenkų Karalystės. Prancūzų spauda nesiliauja aiškinusi statomas lenkams vokiečių pinkles. Erve laikraštyje „Vichore“ rašo, kad prancūzai, vardu senosios jų lenkus simpatijos, laiką savo priederme perspėti juos, kad susijungę su austrais jie virs tokiais pat prūsų valdiniais, kaip ir austrai.

KARAS.

Rusų šone. Ties Zlota Lipa į pietus nuo Bžežanų rusai užėmė šios upės vakarų krantą. Priešininkas smarkiai pradėjo pulti, norėdamas sulaukyti rusų žygiavimą. Rusai čia paėmė belaisvių 7 aficerius ir 413 kareivių, tris kulkosvaidžius. Tarp Zlotos Lipos ir Dniestro rusai mušdamiesi eina priekin. Priešininkas smarkiai ginasi.

Ties Bistricos upe rusai paėmė Zolotvino miestelį ir Maniavos kaimą. Delatinio ir Voroktos apylinkėse austrai nuo smarkaus rusų puolimo traukiasi. Ties augštutiniu Prutu miškuotuose Karpatuose rusai spaudžia austrus. Rusai paėmė Jablonicą. Čia rusai paėmė belaisvių 32 aficerius ir 1006 kareivius.

Nuo gegužės 22 d. lig liepos 30 d. gonerolo Brusilovo kariuomenė paėmė belaisvių 7,757 aficerius, 350,345 kareivius, 405 armotas, 1,326 kulkosvaidžius, 338 bombasvaidžius ir minasvaidžius, 292 dėži armotų šuvių, daugybę šautuvų, telefonų, keletą karo dalykų sandėlių ir daug kitokio turto.

Ties Nesvizio miestu rusų lakūnas štabskapitonas Krutenis numušė vokiečių aeroplaną. Vokiečių lakūnas kri-

sdamas susižeidė — paimtas nelaisvėn. Kitas rusų lakūnas esaulas Tkačevs ties Zdobunovo stočia pamatęs vokiečių lakūną privyjo jį ir numušė.

Baltosiose jūrose du rusų lakūnu Diterikšas ir Prokofjevas atskrido vokiečių aeroplanų stotin Kurše ir numetė keletą bombų. Keletas vokiečių aeroplanų puolė rusų lakūnus. Rusai vieną numušė ir tas nukrito, kitu du sugadino ir nusileido jūrosna. Abu rusų lakūnu sugrįžo sveiku.

Kaukazo šone. Sakizo apylinkėje rusai paėmė labai stiprią turkų poziciją ties šiuo miestu. Rusų raitininkai veja turkus. Turkų puolimą Kala-Pasavo apylinkėje (Persuose) rusai sulaukė.

Prancūzų šone. Visu prancūzų frontu nieko ypatingo neatsitiko. Prancūzų armotos smarkiai šaudė vokiečių apkasus. Maaso apylinkėje prancūzai puolė vokiečius ir paėmė dalį apkasų. Vokiečiai anėpuoliu bandė atsiimti, bet nepasisekė. Vokiečių žvalgų būriai žiūrėjosi ir kaip kuomet mėgina prisarti prie prancūzų linijų, bet prancūzų armotos, jau išstolo patėmijusios, žvalgininkus išsklaidė.

Anglų šone. Į šiaurės vakarus nuo Pozjero anglai vėl išmušė vokiečius iš visos eilės apkasų, kur vokiečiai jau buvo susistiprinę. Vokiečiai bandė atsiimti, bet nepasisekė.

Kitose vietose permainingi nėra, anglų armotos šaudė vokiečių apkasus. Vietomis esti nedidelių mūšių ir durtuvais.

Italų šone. Kelio į Karsą italai stūma priešininką, kuris atkakliai puolimais bando sulaukyti italus. Į rytus nuo Nad-Lodžemo italai praplėšė stiprią austrų apkasų liniją ir paėmė 800 belaisvių. Nuo San-Grado ir Morte-Pečinkos italai paėmė keletą austrų tranšėjų. Čia paėmė 1,419 belaisvių, tame skaičiuje 31 aficerį. Kalnuotose vietose į rytus nuo Gerco (Goricos) italai per smarkų mūšį paėmė naują apkasų liniją ir 220 belaisvių. Austrų baterijos šaudė Gerčą ir tiltus ant Izancos upės.

Kitose vietose austrai demonstratyviai puolė italus, bet visur italai lengvai atmušė ir pastūmė austrus toliau. Kitose vietose keliu į Karsą italai eina priekiu, nežiurint priešininko gynimosi. Italai čia paėmė 1,639 belaisvių. Austrų lakūnai numetė bombų, bet italams nuostolių nepadarė.

Paskutinės žinios.

Rusų šone po smarkių mūšių truputį nutilo. Rusai truputį sustoję žengė. Rusai paskutiniu laiku užėmė nemažą austrų žemės plotą. Taip smarkiai ir per didelius mūšius žengdami rusai beabejio pavargo. Reikia dabar užimti priešininko vietose susistiprinti ir duoti kariuomenei pailsėti. Gali būti kad šis nutylimas bus išnaudotas tolimiesiems žygiams ir gal vėl netikėtai išgirsim kur nors smarkių mūšių ir didelių permainingų. Kad priešininkas irgi pasinaudos sustojusiu rusų žygiavimu, negali būti abejonės. Priešininko kariuomenė reikia manyti daugiau nukentėjo nuo rusų puolimo. Dabar priešininkas pasistengs sutraukti kariuomenės iš atsargos ir lopti tas skyteles kurios gresia povojumi. Bet ar priešininkas nutuoks kur rusai mano pradėti savo tolimesnes operacijas, tai dar klausimas, bet kad po šios tylos bus vėl audrų, negali būti abejonės.

Tiesa, armotos ir dabar baubia, o vokiečiai net keliose vietose puolė rusus, bet visur buvo atmušti. Bet tai tik smulkūs epizodai.

Prancūzų šone. Į šiaurę nuo Morepo prancūzų ir anglų kariuomenės paėmė vokiečių tranšėją. Ties Morepu-Kari prancūzai užėmė visas vokiečių pozicijas.

Italų šone. Italų kariuomenė vis tebežengia priekiu. Didžiosios armotos trupina austrų apkasus, o pėstininkai puolimais atima jas.

Ties Gercu paėmė 353 austrų belaisvių.

14 italų aeroplanų numetė 90 bombų gelžkelių stotysna.

Balkanuose. Sąjungininkai paėmė keletą stiprumų ir Doldželio kaimą. Serbų kariuomenė kai-kuriose vietose jau įėjo savo žemėn.

Pranešimai.

I.

Lietuvių progimnazija Jaroslavlėje.

„L. B.“ № 54 buvo parašyta, kad progimnazijos mokiniai dėl išlaikymo turės kreiptis į komitetus. Dabar galutinai išsiaiškino, kad vietos Lietuvių Draugijos Skyrius, Centro Komitetui sutikus, šelpis visus neturtingus lietuvių moksleivius, kaip valstybinių gimnazijų ir progimnazijų, taip ir kitų vidurinių mokyklų. Jaroslavlės Skyrius jau nusamdė moksleivių bendrabučiams namus, juose talpina vidurinių mokyklų moksleivius ir duos jiems visą išlaikymą. Apsivilkimą, apsiavimą ir kitus drabužius ir skalbinius privalo kiekvienas mokinytis atsivežti.

Prašymai turi būti rašomi tėvų ar globėjų vardu ir juose reikia pažymėti kandidato metai, jeigu nėra metrikų. Iš kandidatų reikalaujama, kad pristatytų apie save liudijimą iš vietos komiteto, igaliotinių ir visuomenės veikėjų.

Į progimnaziją gali stoti bernaičiai ir mergaitės nuo 9 lig 14 metų. Vyresniems progimnazijos taryba prašys mokslo apygardos globėjo leidimo. Galima tikėtis, kad globėjas neatsakys peraugusiems vienus metus ar bent kiek ir daugiau. Šiais mokslo metais IV-toji klasė nebus atidaryta.

Egzaminai į visas klases prasidės rugpjūčio 16 d. sen. kal.

J. Jankevičius.

II.

M. Yčo mergaičių gimnazija Voroneže.

Kandidates į 8 klasę prašau paskubėti paduoti prašymus, kol kas nesiunčiant dokumentų. Specialiniais dalykais galima rinkties matematiką ir lietuvių kalbą. Kiti specialiniai dalykai tikrai atsiradus užtenkamai norinčių.

Pr. Mašiolas.

III.

Nižnis - Novgorodas. Šeštadienyje, š. m. rugpjūčio 13 d. gelžkelio mokyklos namuose, Kanavine (Napolino Vokzaline) gatvė, įėjimas iš kiemo) bus muzikos ir dramos vakaras su tautiniais žaislais, kurį taiso Lietuvių Myletojų kuopelė. Keturių skyrių programą sudaro: 1) vaidinimas „Martytė-Vargoninko Dukte“, — šešių aktų drama — Bronio Sumeliškio, ir 2) „Gaila usų“, vieno veiksmo komedija — L. A. Dmuševskio; 3) mišrus choras, p. Jokubo Pumpurio vedamas, padainuos lietuvių liaudies dainų, harmonizuotų įvairių kompozitorių; 4) paskiaus bus žaislų. Pradžią lygiai 8½ val. vakaro. Pabaiga 2 val. nakties. Bilietai iš anksto galima gauti pas: 1) p-ną V. Brigmaną, Kanavinas, Jelizavietinską gatvė 7, kieme, ir 2) p-ną J. Dvariskį, Grebešok, (Pochvalinski sjezd), Novo-Nikolską gatvė 17, b. 3. Smulkmenos afišose.

Vakaro taisytojai: Juozapas Dvariskis ir Viktoras Brigmanas.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

Kunigų domei!!!

Turiu visokių škaplierių ir rožančių. Parduodu ir didelėmis partijomis. Perkupčiams didelė nuolaida.

Gor. ТВЕРЬ. Красная Слабодка 4-я ул. д. № 40,
Б. Максвитисъ.

JUOZAS JASMINAVIČIUS, gyvenantis Argentinoje Bojnes-Agres ieškau savo dukterų: Adelės, Teklės ir Sofijos iš Vojaškų sod., Zarasų apskr., Kauno gub. Kas žino jų likimą, prašo pranešti šiuo adresu: Г. Киев. Кузнецкая д. № 117 кв. 9. Грашанокъ.

1739—1

JONAS NOREIKA, kareivis, Ukmerg. aps., Kupiškio par., Millūnų sod., ieško savo žmonos Elzbiets su dviem vaikais, giminių ir pažįstamų. Дѣйствующая армія, 174 запасн. батал., Караул. конвойн, команда, Америкос laikraščių prašau atsispauzdinti šį mano skelbimą

1763—1

Kareivis KAZIMIERAS MIKUCKIS Kauno gub., Panevėžio aps., Pautkūnų kaimo, ieškau giminių ir pažįstamų. Ст. Петергофъ, 2-я Школа Прапоршниковъ, 2-я рота, К. Микуцкому.

1761—1

Kareivis PETRAS RIMIŠKEVIČIUS iš Vištyčio m., Suv. gub., ieškau tėvo Jono, motinos Jevos, brolio Jono Amerikoje, draugų ir pažįstamų. Ст. Курортъ Стѣтр. ж. д., Лазаретъ Пропера П. Римишкевичу.

1762—1

ONA KAZILIENĖ iš Marijampolės, ieškau tėvo Juozo Karelio, Antano Žemaičio ir pažįstamų. Петроградъ, Рижскій пр. 8, кв. 22.

1679—1

DOMININKAS SIMONAVIČIUS, buvęs Liepojoje policistu, ieško giminių ir pažįstamų Rusijoje ir Amerikoje. Эрла, Лифл. губ., до востребования.

1754—1

KATRINA MUGIANAITĖ, tarnaitė, ieškau sesers Rastancijos iš Krakų, Kauno g., ir Emilijos su Elena Ulčikaičių iš Šėtos. Гомель. Могилев. губ., Боярская ул. 10.

1755—1

Kareivis POVILAS BARŠTIS iš Pašventupio k., Pagermonio valsč., Marijamp. aps., prašau atsiiepti giminei, draugai ir pažįstami. Невель, Витеб. губ. 4 рота, 10 раб. баталіонъ, Павлу Барштысь.

1756—1

MORTA JASIUKONYTĖ Kauno gub., Ukmerg. aps., Taujėnų vals., Vadoklių par., Lėno sod., ieškau giminių ir pažįstamų. Воронежъ, Старо-Московская 19.

1767—1

Kareivis ZIGMUNTAS GILEVIČIUS Vilniaus g., Trakų aps., Meškesodžių sod., ieškau tėvų Antano ir Elenos Gailėvičių, brolių Juozapo ir Alfonso ir Ramusiaus, seserų Antaninos ir Elenos, giminių bei pažįstamų. Петроградъ, Забалканскій пр. 59, кв. 63. Антону Якалевичу для Гилевича.

1768—1

JONAS PRASCEVIČIUS iš Šeduvos, ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Ертелевъ пер. 9 кв. 99.

1769—2

JUOZAS SKVIRECKAS Almulikių viensėdžio, Pašaloto par., Panev. aps., Kauno gub., ieškau giminių. Петроградъ, Выбор. ст. Сердобольская 19, кв. 5.

1765—2

NIKODEMAS GARLAUSKAS Kauno gub., Telšių aps., Darbėnų valsč., Naujapilės sod., ieškau savo žmonos Elenos su vaikais: Kazimieru 14 m., Juozu 6 m., Saliomėja 3 m., brolio Antano Garlauskos, vargonininko Pranciškaus Jankausko, jo moteries Saliomėjos ir seserų Teresės ir Petronėlės Garlauskaičių. Петроградъ, Смоленская ул. домъ 11.

1766—2

ALEKSANDRA KAČINSKAS iš Kružių par., tarnavęs Varniuose, Kaitinėnuose, Kražiuose ir Raseiniuose ir

NAPALEONAS PŠKOČYMAS, gyvenęs Šilėlėje ir Upinoje ir

KUNEGUNDA PORVANECKIENĖ (Abromavičiūtė) iš Taručių dv., Šiaulių pav., visi Kauno gub., ieškom giminių ir pažįstamų. Енакиевъ, Екатор. губ. Контора кирпичнаго завода. Р. Б. М. О-ва, А. Качинскому.

1779—3

KAZYS BABRAUSKAS, ieškau savo žmonos Antaninos Kauno gub., Šiaulių apskr., Skaisgirio par., Jurdačių dvoro. Городокъ, Вит. губ. Конскій зап. 7 отдѣл., 2 взводъ. Кузнецу К. Бабровскому.

1780—2

MATEUŠAS BUTKIS Kauno gub., Ukmergės aps., Južintų par., Pasaunės vienkiemio, ieškau seserų Teofilės ir Onos Butkyčių bei giminių ir pažįstamų. Дѣств. армія, 123-я полевая почт. Контора, 11-я Воздухоплавательная рота, М. Буткису,

1774-a—3

BENEDIKTAS MELEIŠIS Kauna gub., Rasein. aps., Kelmės valsč., Šiaupelės sod., ieškau giminių ir pažįstamų. Дѣств. армія, 123-я почт. пол. Контора, 11 Воздухоплавательная рота, 1-я Наблюдательная ст. Б. Мелейшису.

1755-a—2

KAZIMIERAS ŠIMKUS iš Kemšių, ieškau savo pusbrolių Jono, Juozo ir Aleksandro Žiamkų iš Pailių sod., Šiaulių aps., Kauno gub.

Klemenso Sakmano iš Joniškės valsč., Kauno gub., dėdės Tadaušo Danto Skaisgirio par., Žagarės valsč., Kauno gub. Visi gyvena Amerikos Čikagoje. Atsiiepti. Архангельскъ, Псковскій пр. д. 65 Литовскій Комитетъ. Казимиру Шимкусу

1750—2

Ieškau kambario (kampo)

apsigyventi bendrai prie lietuvių šeiminyns. Prašau tautiečių pranešti: Juozui Červinskiui. Adresas:

Безбородкинскій пр. 9, кв. 12.

1764—2

Pas Adomą Dundzilą

galima gauti šios lietuviškos knygos:

Scenos Vaizdai. Kun. J. Tumo-Vaišganto (Monologai ir dialogai) 116 pus. 45 kap.

Karo vaizdai. Kun. J. Tumo-Vaišganto (Karo Slibinas, Antimilitarininkas, Rimai ir Nerimai, Ponas Direktorius, Eik su velniais obuoliauti... Pabėgėliai). 136 pus. 35 k.

Katekizmas kun. Piliakauskio 20 k.

„Žiburio“ kalendorius 1916 m. nušiučiant 45 k.

Adresas: А. Дундзило Саперный пер. № 9—9, Петроградъ.

1751—1

MARĖ KALVINIENĖ iš Garliavos ieško dukters Elzbiets 18 m., Москва, С. Богородское, Средняя 3.

1752—2

VINCAS KAČKAUSKAS iš Slavantos, Šventėžerio par., ieškau sesers Teofilės Kačkauskaitės su dukta Elzbieta, Rinkevičienės Marcelios su vaikais, Maliauskos Prano ir Kriščiūno Igno. Москва, 1-я Мъщанская № 7, С. Богородское.

1753—1

BARBORA ADAČKAITĖ iš Alsėdžių, ieško sesers Domicelės 18 m. ir kity giminių. Кинешма, Костромской губ.. Литовскій Комитетъ

1744—1

ANELĖ ŠIDLAUSKAITĖ iš Butėnų s., Smilgių valsč., Panevėžio aps., ieško tėvelių ir giminių. Кинешма, Костромской губ. Литовскій Комитетъ.

1745—1

Kareivis ALEKSANDRAS RIMKUS, Kauno gub., Stulgių par., ieško giminių ir pažįstamų. Новгородъ, Конвойная команда.

1746—1

Kareivis VLADISLOVAS BRIETERIS iš Kauno gub., Rietavos par., ieško giminių ir pažįstamų. Новгородъ, Конвойная команда.

1747—1

Kareivis VIKTARAS VELIONAS iš Kauno gub., Viduklės par., ieško giminių ir pažįstamų. Новгородъ, Патронатъ Казенной палаты.

1748—1

TERESĖ KLYGAIČĖ iš Kauno gub., Panemunėlio par., ir kaimo, ieškau brolio Kazimiero, gyvenančio Amerikoje, ir pažįstamų. Петроградъ, Петроградскій пр. 60—28.

1758—1

JUOZAS PAULASKAS Suv. gub., Leiciškių kaimo ieškau giminių ir pažįstamų ir

VINCAS VEIVERYS Suv. gub., Margavos kaimo, ieškau savo šeiminyns. Adresas abiejų: Москва, Село Богородское Лѣсной проѣздъ № 50 кв. 5.

1734—1

Kareivis A. ŽALNIERAITIS gув. Великія Луки, Кон. Гуртовъ.

1737—

ANELĖ ČIUPAITĖ Kauno gub., Panemunėlio par., Vilijų kaimo, ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Рижскій пр. 60—28

1759—1

KSavera MARČAUSKAITĖ iš Kauno gub., Šėdos par., Pakalniškio dvoro, ieškau brolių Juozapo, Martyno ir Jokūbo, gyvenančių Amerikoje. Петроградъ, Площадь Калинина 3/5—45.

1760—1

Geriausia vieta pinigams karo metu „Brolių Vailokaičių ir B-vės“ Draugija.

PINIGAI TIKRI: visu karo metu Draugija nesustabdė pinigų išmokėjimo.

NUOŠIMČIAI GERI: pasidėjusiems metams — 5 rub. nuo šimto, pareikalavimui — 4 rub.

PARANKU PASIDĖTI ir LENGVA ATSIIMTI: pinigus atsiųsti ir gauti atgal galima paštu.

Adresas: Петроградъ, Лермонтовскій просп. № 10.

Т-ву „Бр. Вайлокайтисъ и К-о.“

1688—s.